

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קו.

עין משפט גר מצוה

לח א מיי פכע מהל
שבת הלכה טו
טוש"ע א"ח סי' קפג
סעף ג:
ל"ו ב מיי שם הלכה א
והלכה ו' ספג עשין
טע [נור א"ח סי' ערל]:
ל"ז ג מיי שם הלכה י
וספג שם טור ש"ע
א"ח סי' רפט סעף א:
ל"ח ד מיי שם הל' ד ספג
שם טור ש"ע א"ח סי'
ל"ט ס"ו:
ל"ח ה מיי פכע מהל
ניושח הלכה טו
ספג עשין ג טוש"ע א"ח
סי' קמ"ד ס"ו:
מ"ו ו מיי פכע מהל
שבת הלכה ד ספג
עשין טו טוש"ע א"ח סי'
ל"ט סעף ו:

רבינו הנגאל

ובדברי' כבוס אחר
והבדלה, ש"מ אומר שתי
קדושות כבוס אחר, ושי"מ
ממקדושת האור לבשמים
ל"ח ב"ה בשמים
ואח"כ מאור אמרו, ר'
יעקב בר אביו קפיד אכסא
פנימה, רב ששת קפיד
אפי' מחצבא פנימה לא
הוה מברך, מר בר רב
אבי קפיד אפילו מחצבא
פנימה, ת"ד זכור את יום
השבת לקדשו וזכורו על
היין כבוסו, אין לי אלא
ביום בלילה מנוח, ת"ל
זכור, ומסקנא ביום מאי
ואמרין בורא פרי הגפן,
והוא קדושה רבה, אמרו
בני ר' חייא מי שלא הבדיל
מבדיל שבת מבדיל
והולך כל השבת, ועד
כמה, עד רביעי בשבת.
דאמר ר' יודא בעינן
גיטין יום ראשון ויום שני
ויום שלישי בתר שבתא,
ויום רביעי ויום חמישי
ויום ששי קמי שבתא,
אמר ר' יעקב בר אביו
אבל בשאר ימי השבת
המבדיל אינו מברך על
האור, וכן תאני שילא.

ושמע מינה אומר שתי קדושות ע"כ כוס אחד. וזשאין לו כדלמך
לניל (ד' קט): **משום דבוס של ברכה צריך שיעור.**
רב אשי לא פליג אלאמוראי דבסמוך ואית ליה שפיר טעמו פגמו אלא
דמחא ליכא למישמע מינה קאמר: **קפיד אכסא פנימה.** פירש
רשב"ס דקפיד לכמהל דוקא ואס
אין לו אלא פגום יקדש עליו וזמנה
א"כ איך התירו לזכור קודם הבדלה
משום קפידא דפגימה^א מיהו ראו
רשב"ס לסמוך עליו בשעת הדמק:
זוכרהו ע"ה היין. זוכרה כמי
על היין זכרו כיון לזנון

(הושע ד) זוכרה דודין מיינן (ש"ר א)
והאי זוכרה היינו קידוש דלויכו לא
מנינו על הכוס אלא בתפלה כדאמרי
בשבת (ד' קט): ולא ניתקן על הכוס
אלא להוסיף בניו וזמי בניו וזמנה
שרגילין לומר ויכולו אחר התפלה
צקול רס היינו משום י"ט שחל להיות
בשבת שמתפללין אהה צחרתו ואין
אומר ויכולו בתפלה ומקנו נמי לומר
ככל שנתום שלא לחלק בין שנת
לשבת וגללה קדושו על היין (ספג ט)
היא והא דלמך בני שמתו (בבב"ב ד'
ו) ואח"כ מאור אמרו, ר'
יעקב בר אביו קפיד אכסא
פנימה, רב ששת קפיד
אפי' מחצבא פנימה לא
הוה מברך, מר בר רב
אבי קפיד אפילו מחצבא
פנימה, ת"ד זכור את יום
השבת לקדשו וזכורו על
היין כבוסו, אין לי אלא
ביום בלילה מנוח, ת"ל
זכור, ומסקנא ביום מאי
ואמרין בורא פרי הגפן,
והוא קדושה רבה, אמרו
בני ר' חייא מי שלא הבדיל
מבדיל שבת מבדיל
והולך כל השבת, ועד
כמה, עד רביעי בשבת.
דאמר ר' יודא בעינן
גיטין יום ראשון ויום שני
ויום שלישי בתר שבתא,
ויום רביעי ויום חמישי
ויום ששי קמי שבתא,
אמר ר' יעקב בר אביו
אבל בשאר ימי השבת
המבדיל אינו מברך על
האור, וכן תאני שילא.

(הושע ד) זוכרה דודין מיינן (ש"ר א)

ושמע מינה אומר ב' קדושות על כוס אחד
וש"מ ב"ש היא ואלביא דרבי יהודה רב אשי
אמר טעמו פגמו וכוס של ברכה צריך שיעור
חדא מילתא היא וה"ק מ"ט טעמו פגמו משום
דכוס של ברכה צריך שיעור רבי יעקב בר
אביו קפיד אכסא פנימה רב אביו בר שישא
קפיד אכסא פנימה מר בר רב אשי קפיד
אפילו אחריתא פנימה ת"ר יזכור את יום
השבת לקדשו וזכרהו על היין אין לי אלא
ביום בלילה מנוח ת"ל זכור את יום השבת
לקדשו בלילה מנוח אדרבה עיקר קדושה
בלילה הוא קדוש דבי קדיש תחלת וימא
בעי לקדושי ותו בלילה מנוח ת"ל זכור את
יום תנא מזהרה אליה וקא נסיב ליה קרא
דימא דה"ק זכור את יום השבת לקדשו
וזכרהו על היין בכניסתו אין לי אלא בלילה
ביום מנוח ת"ל זכור את יום השבת ביום
מאי מברך אומר רב יהודה בפ"ג רב אשי
איכלע למחזוא אמרו ליה ליקדיש לן מר
קדושה רבה הבו ליה סבר מאי ניהו קדושה
רבה אמר מוכר כל הברכות כולן בפ"ג
אמרי ברישא אמר בפ"ג ואגיד ביה חזייה
להווא סבא דגחין ושתי קרי אנפשיה
^א החכם עיניו בראשו ^ב אמרי בני רבי חייא
מי שלא הבדיל ^ג במוצ"ש מבריל והולך בכל
השבת כולו ועד כמה א"ר זירא יעד רביעי
בשבת כי הא ^ד ידית רבי זירא קמיה דרב
אסי ואמרי לה רב אסי קמיה דרבי יוחנן
ויתבי וקאמר הלענין גיטין חדי בשבתא תרי
ותלתא בתר שבתא ארבע וחמושא ומעלי
יומא קמי שבתא א"ר יעקב בר אביו יאבל
לא על האור אומר רב ברונא אומר רב
הנוטל

אוכל עמה^א הלך כריך להמתין עד שיטעום המצות אבל קידוש שאין
חובה לשמות להמנך א"ל להמתין ומיהו צירושלמי דזכרות א"ר
אבא גסס רב מסובין אסורין לטעום עד שיטעום המצות ר' יהושע
בן לוי אומר שומין אע"פ שלא שמה ולא פליגי מה דא"ר אבהו
כשהיו כולן זקוקין לכוס אחד מה דלמך ר' יהושע כשיש לכל אחד
כוסו צידו ומשמע נמי אס אין כוסו צידו אפי' שפך מכוס ברכה
לכוסות אחרים אין להם לטעום עד שיטעום המצות אבל כשיש
לכל אחד כוס א"ל להמתין ולכך הוה גחין ושתי ומנאן יש להוכיח
שא"ל לשפוך מכוס של ברכה לשאר כוסות^א ומיהו היכא דפגימי כריך
לשפוך ממנו לשאר כוסות כדי שיטעום מכוס שאינו פגום אע"ג
דשמיה לא מעבבא כדאמרין בפרק בכל מערבין (עירובין דף ט' ז') וגם
דהמוציא יש להוכיח מירושלמי אס יש לכל אחד ככרו א"ל להמתין
ואוכל כל אחד משלו והא דלמך טול בריך (ביבב"ב דף ט' ז') ואמרין
נמי (שם דף ט' ז') צעל הציט בוצע כדי שיצבע צעין יפה דמשמע
שאין אוכלין אלא מה שמחלק להם מיידי בשאין ככר לפני כל אחד
א"ל בשבת ובגון שאין להם לחם משנה דאו צריכין לזכור מצותא:
הנוטל

צילנה ביום מנין טעה התנא בשמועתו ושנה אין לי אלא ביום צילנה מנין הלבך לא שייך למימר חסורי מיחסרה: ביום מאי מברך.
דאי אמרת קידוש מרישא והתניא^א שבת ויום טוב אין בהן קדושה על הכוס: אמר רב יהודה בפ"ג. אחאי כסא דחמרא וזכורו
ומשמיה משום כבוד שבת לחלק בין מדת שבת למדת חול שהוה ענין שיר שאין אומרים שירה אלא על היין והכי מפרש בשאילמות דרב
אחאי דפרשת ושמע יתרו: קידושא רבא. בורא פרי הגפן וקרי ליה קידושא רבא דאכולהו קידושי קאמרי ליה: ואגיד ציה. האריך
בו לדעת את ירשהב אחד מהם לשמות וזכר ביני דבורא פרי הגפן רגילין לומר ותו לא שאס לא כן היה אומר^א לו [לנקדש] קידוש גדול של
לילה כמנהגן: עד רביעי בשבת. ולא עד כולל אבל מרביעי ואילך גבי שבת הבאה מתחשב: לענין גיטין. אס אמר לה הרי זה גיטך
על מנת שחמני לי ר' זוז אחר השבת או על מנת שחמני לי קודם השבת: אלא לא על האור. אס לא בריך על הכר בורא מחזרי האס
במוצ"ש שוב אינו מברך. כך נ"ל טעם הדבר כדמניא במקום שנהגו (ע"ל מ"ד). אין מברכין בו אלא צילל מוצ"ש הואיל ותחלת צרייתו הוא:
נטל

ואליבא דרבי יהודה. דלמך [ק"ג]. מאור ואח"כ בשמים: משום דכוס של
ברכה טעון שיעור. אבל אי היה טפי מכשיעור טעמו לא
פגמו: קפיד. לקידוש והבדלה וזכרת המזון אבל אס כל לשמות
מכוס פגום מברך עליו זכרת היין: לקדשו. משמע משעה שמתקדש
היום: אין לו אלא ציוס. לקמן פריך
אדרבה עיקר קדושה צילנה הוא
דנסימו היא קדושתו: קידושא רבא.
בורא פרי הגפן והכי קרי ליה
קידושא רבא דאכולהו קידושי אמרי
לה: ואגיד ציה. האריך בו: עד
רביעי בשבת. אבל מרביעי ולהלן
גבי שבת הבא מתחשב: לענין גיטין.
אמר לה ה"ו גיטך על מנת שחמני
לי מתמים זוז אחר השבת או שאמר
קודם השבת חמני לי: אלא לא על
האור. אס לא בריך בורא מחזרי
האס במוצ"ש שבת שוב אינו מברך:
נטל

רשב"ם

ושמע מינה אומרים ב' קדושות על כוס אחד. היכא דלית ליה אלא כוס
אחד כי ככל אע"ג דלמך לעיל (ד' קט)
אין אומרים ב' קדושות על כוס
אחד היכא דלית ליה שאני כדמתרנין
לעיל: **ושמע מינה ב"ש היא ואלביא**
דרבי יהודה. דלמך לעיל^א מאור ואח"כ
בשמים דלילו לז"ה צרישא בשמים
ואח"כ מאור. והא ליכא למימר ר"מ
ואליבא ד"ה כדלמך לעיל^ב וז"ה
אומרים נר ובשמים מזון והבדלה
ועני רבא זו דכרי ר"מ היא דה"ג
פרקינן בזכרות פרק אלו דברים
(ד' נ"ג). ומשני לא ס"ד מדקתני
ומשלשנו לאחר המזון מאן שמעת ליה
לדית ליה היא סבאל דמזון צרישא
רבי יהודה כדלמך לעיל^ג רבי יהודה
אומר לא נחלקו ב"ש וז"ה על המזון
שמתחלה על הבדלה שבסוף כו'
אלמא רבי יהודה היא ואלביא דב"ש
דלילו לר"מ מי תנא לה משלשן לאחר
המזון לדלדיה מאור צרישא בין לז"ש
בין לז"ה ולא מזון כדלמך לעיל זו
דכרי ר"מ: משום דכוס של ברכה
צריך שיעור. אבל אי היה טפי מכשיעור וטעמו לא פגמו: קפיד
אכסא פנימה. לקידוש והבדלה ולצהמ"ו ולכל זכרות שתקנו לטרך
על היין שלא יברך על כוס פגום אלא אס רוצה לשמות יין לריך
לזכר בורא פרי הגפן שאסור ליהנות מן העולם הזה בלא זכרהי.
ומיהו אס אין לו אלא יין פגום מקדש עליו דקפיד לכמהל משמע:
אפילו אחציה. חזית קטנות אבל אס חזית של עץ גדולה אין
להקפיד: ה"ג פ"ד זכור אס יום השבוע לקדשו וזכרהו על היין
אין לי אלא ציוס צילנה מנין ת"ל זכור אס יום השבוע צילנה מנין
אדרבה עיקר קידושא צילנה הוא דרי קדיש^א יומא ציעא לקדושי
ורו צילנה מנין לתמור זכור אס יום השבוע קאמר זכור אס יום השבוע וזכרהו
על היין כניסמו אין לי אלא צילנה כו'. לקדשו. משמע בשעה
שמתקדש היום: אין לי אלא ציוס. ולקמן פריך אדרבה עיקר
קידושא צילנה^א הוא קדושתו: הכי קאמר כו'. אע"ג דלין
לפרש לשון השגוי בצרייתא צענין זה אלא ע"י שאנו מסרסין אותה
למפרע אפ"ה לא שייך למימר חסורי מיחסרה שהרי אין חסר ממנה
כלום אלא שגויה למפרע דצמקוס שהיה לו לומר אין לי אלא

רשב"ם

מסקנא ביום מאי ואמרין בורא פרי הגפן, והוא קדושה רבה, אמרו בני ר' חייא מי שלא הבדיל מבדיל שבת מבדיל והולך כל השבת, ועד כמה, עד רביעי בשבת. דאמר ר' יודא בעינן גיטין יום ראשון ויום שני ויום שלישי בתר שבתא, ויום רביעי ויום חמישי ויום ששי קמי שבתא, אמר ר' יעקב בר אביו אבל בשאר ימי השבת המבדיל אינו מברך על האור, וכן תאני שילא.

מוסף תוספות

א. כיון דרביעי יכול
לברך על כוס פגום. מוס'
ה"ש. ב. במהימא כדומר
וכי מושבע ועומד הוא.
ג. כדאמרין לעיל
רשי"ט. ד. וס' כמניא
ש"י. ט. כל הברכות כולן
אצ"פ שיצא מוציא, חוץ
מברכת הלהם וברכת היין
שכאם לא יצא מוציא ואם
יצא אינו מוציא.
ז. והווא סבא קמי שתי
אצ"פ שלא שייך קמיה של
ברכה לתוכו. ט.

מא א ב מיי פכיש
מחלטת שבת הל' ט
והל' ין סמי' עשין טט
טושי' א"ח סי' רע"ג
סעף יג:
מב ג מיי' עס הל' ה
וסמנ' עס טור ש"ע
א"ח עס י"ז:
מג ד מיי' וסמנ' עס
טושי' א"ח סי' נ"ג
ס"ה:

רבינו הגאון

ואמר רב ברונא אמר
רב נטל דיו לא
יקדש ואסיקא רב אימת
דחביבה עליה ריפתא
מקדש אריפתא אימת
דחביבה עליה חמרא
מקדש אחמרא.

הגומל ידיו לא יקדש פירש רש"י וצקדר דרב עמרם משום
היסח הדעת וקשה להא רב גופיה קאמר צ"ל כל הנשר
(חולין דף קו:) ונטול ארס ידיו שמרית ומתנה עליהם כל היום וי"ל דמנאי
לא מהני אלא היכא דלא שכיחי מיא כגון שאין לו מים במקומו או יש
לו וצריך לדברים אחרים אבל היכא
דשכיחי מיא ויש לו במקומו לא יועיל
מנאי כדמשמע התם דקאמר אמר
להו רבא להנהו בני פקתא דערבות
כגון אמון דלא שכיחי לכו מיא משו
דייכו מנפרא ואמנו עלייהו כולי
יומא איכא דלמרי צשעת הדחק
ופליגא דרב ואיכא דלמרי אף שלא
צשעת הדחק והיינו דרב משמע
דרב נטל מיא איידי בלא שכיחי מיא
דקאמר כגון אמון דלא שכיחי לכו
מיא וקאמר והיינו דרב וה"ר אלחנן
מפרש שם וטל לא יקדש משום דמיחוי
כטובל ידיו לפירות דלמי זה מנסי
הדוח: **זימנין סניאין** הוה קאימנא
קמיה דרב ב"י. השתא מסיק דקידוש
לא הוי היסח הדעת וא"ת דנפקא אלו
דברים (ברכות 67.) אמרי צ"ה מוהינן
את הכוס ואח"כ נוטלין לידים ומפרש
טעמא (ע) משום דמקפיד לנטילת ידים
סעודה וכי מציגת הכוס הוי טפי
היסח הדעת מקידוש וי"ל דשאני מציגה שהיא צמנין וצריך דקדוק שלא
יחסר ושלא יתיר והוי טפי היסח [הדעת] מקידוש ור"ת פירש דהתם
איירי בחול ויש לחוש שאם יעול קודם מציגה שיעסקו בשאר דברים
ולא יחל לאלתר ולאו אדעמיה אבל צשעת אין לחוש שיפליג לדבר
אחר שהשלחן ערוך ואכל מיד: **מקדש אריפתא**. פירש
רש"י שהיה מקדש על הפת במקום יין ואם כן היה נוטל תחלה
ולא הוי קידוש הפסק וקשה לר"ת דקידוש על הפת ודאי לא הוי
הפסק שהקדוש הוה לאחר המוציא והוי כמו גזיל למורי' דלא
הוי הפסק ערוך ויחל מיד: **מקדש אריפתא** היה נוטל תחלה לא הוי
אבל במקדש על היין שהוא קודם המוציא יהיה הפסק בין נטילה
לאכילה ומיהו יש לישב פירושו דפעמים היה דעתו לקדש אריפתא
והיה נוטל ואח"כ לפעמים היה נמלך והוה מקדש אחמרא והיה
סומך על אותו נטילה ואין להקשות לרש"י דהא משמע לקמן
דאין מצדילין על הפת מדאמימר בת טוות וא"כ כל שכן דאין
מקדשין על הפת דקידוש חמור מהבדלה כדלמרינן (ע"ל דף קה.)
דקובעת לקידוש ולא להבדלה ולקמן אמרינן סבור מינה קידושי
הוא דלא מקדשין הא אצדולי מצדילין דאינה קשיא דאיכא טעמא
דכיון שמונה לסעוד סעודה שבת שייך קידוש על הפת אבל הבדלה
אין עניה אלא פת אלא דוקא על היין דשייך בכל דבר הודאה
אזריה מ"מ נראה לר"ת דאין מקדשין על הפת כלל והכא ה"פ
הנוטל ידיו לא יקדש משום דפ"ל לרב יש קידוש שלא במקום
סעודה ומישנין שמא יפליג ולך לחון א"ל רב יצחק כו' וימנין
דחביבה ליה ריפתא ומקדש אריפתא כלומר הוה מקדש אחמרא על דעת
לחול מיד ריפתא והיה נוטל מיד ידיו קודם קידוש ולא דמי מציגת הכוס
דכפרישית לעיל וימנין דחביבה ליה חמרא הוה מקדש אחמרא שלא במקום ריפתא דהיינו סעודה דכפריה ליה דיש קידוש שלא במקום סעודה
ומאן דסבר אין קידוש אלא במקום סעודה כ"ש דנוטל ידיו ומקדש דלא הוי היסח (ו) וצירוש למי דכרכות גבי פלוגתא דר"ב וצ"ה מצרך על היסח
ואחר כך מצרך על היין משמע כפר"ת דאין מקדשין על הפת דא"ר זעירא מדברי שניהם נלמד מצדילין בלא יין ואין מקדשין בלא יין אמר רבי
יוסי ב"ר זון נהיגין מנן מקום שאין יין שליח לצבור יורד לפני המדינה ואומר ברכה אחת מעין שבע וחומס במקדש ישראל ויום השבת משמע שאין
מקדשין על הפת וצ"ע אם מקדשין על השכר היכא דהוה חמר מדינה (ז) כמו שמצדילין וכו' וכלהו דאסרין לקדושי אשכרה איכא לאוקמי בשאינו
חמר מדינה ומדע דמקאמר רב כשם שאין מקדשין כך אין מצדילין ובחמר מדינה פשיטא דמצדילין ולקמן נמי דלמרי אין מקדשין בלא יין
וכן היכא דירושלמי שבאחי איכא לאוקמה דלא אחי למעוטי אלא כשאינו חמר מדינה ואי מקדשין על השכר היכא דהוה חמר מדינה אחי
פסיר ציוס טוב שאחר השבת שיעשו יקנה"ז על השכר אבל אי אין מקדשין על השכר ולרש"י שצ"ה שאומר לקדש על הפת מימה איך יעשו
חיי יקנה"ז על הפת וחי' על השכר ומיהו צקדר דרב עמרם יש אע"ג דאין מצדילין על הפת צו"ט שחל צמונאי שבת מצדילין כיון
דקדושי עיקר דפסקינן יקנה"ז ומקדשין על הפת נעשה הבדלה טפילה לה ומצדיל על הפת עם הקידוש וכו' ברכת המזון נראה דמצדילין
על השכר היכא דהוה חמר מדינה דהא אפילו הבדלה דטעונה כוס לכילי עלמא מצדילין כל שכן ברכת המזון דאיכא ברייתא דחלו
דברים (ברכות 23.) שסוברת דאינה טעונה כוס ועוד דלמרינן בשמעתין אין אומרים הבא כוס של ברכה פירוש לצורך ברכת המזון אלא על
היין והני מילי דלא קבע סעודתיה עליויה אלא קבע סעודתיה עליויה לית לן צה משמע דאם קבע סעודתו עליו שמצדילין עליו ברכת
המזון וכל שכן אם הוא חמר מדינה מיהו רש"י מוחקו מן הספרים. מסקנא דמילתא מצדילין על השכר אם הוא חמר מדינה ולא
על הפת ולר"ת אין מקדשין נמי על הפת אך יש להסתפק אם מקדשין על השכר: **מעם** אינו מקדש. פי' עד למחר קודם אכילה ואם
תלמוד למאי דפי' לעיל אף ידי יין יאלו כששתה צבית כנסת א"כ איך יקדש שוב צביתו וי"ל דלא מקדשין טעם כיון שלא טעמו אלא מוסק
של ברכה: **אישתתאי** וצ"ה מדי. מה שמקשי' השתא צמנתן של צדיקים אין הקב"ה מציא תקלה"י י"ל דהשתא שהמאכל מותר
אלא שהשתא אסורה אין שייך להקשות! ובמקום אחר מפורש (גיטין 1.) **שבקיה** ברביה"ה פ"י בקוטרם רב דרב הונא משמיה
דרב הוה אמר שמעמתיא ותימה דרב אפי' נמי תלמידו של רב הוה דקאמר נראין דברי תלמידו דרב אלא תלמיד חבר דרב הוה
צפ"ב דקדושין (דף קמ.) דרב ירמיה תלמידו של רב הוה דקאמר נראין דברי תלמידו דרב אלא תלמיד חבר דרב הוה
צפ"ה תפלת השחר (ברכות 10.) דקאמר ליה מי צדלת ולא קאמר ליה מר צדרכות גרסינן ברוב ספרים רב ירמיה ובקדושין רבי (י) ירמיה:

נטל ידיו לא יקדש. דקידושא מפסיק בין נטילה לאכילה והוי הכיסא
הדעת וצ"ה נטילה אחרימי בתר קידושא: **דחביבה ליה ריפתא**. שהיה
רעב מקדש אריפתא. אלמא לא צ"ה נטילה אחרימי אלא מעיקרא משי
ואכיל נמא דקידושא: **דחביבה ליה חמרא**. שהיה למה: **טעם**.
אם אכל שוב אינו מקדש כל הלילה:
אישתתאי. רב ירמיה: **אמרה ליה**
דביסהו. דרב אפי' לרב אפי' **והא מר**
לא עזיז הכי. דלמרי רב אפי' טעם
אינו מצדיל: **כרז דרב הונא**
משמיה דרב הוה אמר שמעמתיא:
כל

רשב"ם
נטל ידיו לא יקדש. אלא אחר יקדש
והוא ילא ידי חובתו צשמינה ושהיה
דאין כאן היסח הדעת מאחר שהוה
עלמנו אינו מצריך אלא הוה עלמנו לא
יקדש אם נטל ידיו כדי שאילא לא
סמן נטילה דלפני קידוש דקידוש
מפסיק בין נטילה לאכילה והוי
כהיסח הדעת וצ"ה נטילה אחרימי
בתר קידושא דמקפיד לנטילת ידים
סעודה וצ"ה מצדיל קידוש לא צ"ה נטילה
דהנוטל ידיו לפירות ה"ז מגסי הרוח
והא קמ"ל דנטילה שלפני קידוש אינה
עולה לו לפיכך יקדש תחלה ואח"כ

נוטל ידיו. וכ"ש דהנוטל ידיו לא יצדיל דהא אפילו קידוש דצמנתן
סעודה הוה ואיכא נלמרי דליכא היסח הדעת אפי' אין יכול לקמן
על נטילה דלפני קידוש. והא דקאמר נטל לא יקדש ולא אמר מקדש
וחזור ונטול ידיו היינו משום דלא צענין נטילת ידים תרי זימני דחלה
מנייהו ברכה לנטילה הלכך לא יקדש הוה אצל חצירו יקדש לו:
דחביבה ליה ריפתא. שהיה רעב מקדש אריפתא אלמא לא צ"ה נטילה
אחרימי אלא מעיקרא משי ידיו ואכיל נמא דקידוש אלמא קידוש
שלאחר נטילה לא חשיב היסח הדעת. וכן הילכתא דמי שנטל ידיו
קודם קידוש א"י לחזור ונטילן אחר קידוש ולא אפליגו רבנן בין
מקדש אריפתא למקדש אחמרא מללא קא נמנהר ליה לרב יצחק בר
שמואל מדי ומיהו לכמהל מוהינן ואח"כ נוטלין לידים כצ"ה במסכת
ברכות (דף קה.) ומדבר שמינין שמקדשין על הפת ואומר ויכולו ומצרך
הבדלה אינה אלא על הכוס של יין כדלמרינן (דף קס ג.) העשירו
קצעהו על הכוס ומי שאין לו כוס יין במקום"ו שגרילי לשמות יין אל
ידיל על הפת ודי לו בהבדלה תפלה בסדור רב עמרם: **טעם**. אם
המוציא ואינו חולב בט לא יפרוס עד שיקדש אחריו. ודוקא קידוש אלא
אכל לא יקדש כל הלילה אלא למחר קודם סעודה: **אני אומר** **טעם**
מצדיל. ואע"ג דלגבי קידוש אמנא טעם אינו מקדש בהבדלה אין להחמיר
כל כך: **אישתתאי**. רב ירמיה: **אמרה ליה דביסהו**. דרב אפי' **והא מר** **לא**
עזיז הכי. דלמרי רב אפי' טעם אינו מצדיל: **א"ל**. רב אפי' **שצקיה**
כרזיה א"ל ד"סל כרז רב הוה משמיה דרב היה אומר וכן פירש"י:
כל

נטל ידיו לא יקדש. אלא אחר יקדש. אלא אחר יקדש
והוא ילא ידי חובתו צשמינה ושהיה
דאין כאן היסח הדעת מאחר שהוה
עלמנו אינו מצריך אלא הוה עלמנו לא
יקדש אם נטל ידיו כדי שאילא לא
סמן נטילה דלפני קידוש דקידוש
מפסיק בין נטילה לאכילה והוי
כהיסח הדעת וצ"ה נטילה אחרימי
בתר קידושא דמקפיד לנטילת ידים
סעודה וצ"ה מצדיל קידוש לא צ"ה נטילה
דהנוטל ידיו לפירות ה"ז מגסי הרוח
והא קמ"ל דנטילה שלפני קידוש אינה
עולה לו לפיכך יקדש תחלה ואח"כ

הגהות הב"ח

(א) ג"י הנוטל ידיו לא
יקדש וכן אמר רב אדא
בר אבהו אמר רב נטל
ידיו לא יקדש אמר להו
ר' יצחק: (ב) תיב"ד"ה
הנוטל ותי' וברך אלחנן
מפרש הנוטל ידיו לא
יקדש: (ג) ד"ה מקדש
וכי' דלא הוי היסח הדעת
ובירושלמי:

מוסף תוספות

א. וא"כ היכי הוה קידוש
היסח הדעת והלא אין לך
הנראה גדולה ונראית מוח
כיון שדעתו לאכול מיד.
מוס' י"ט. ב. מאי מייחא
רהיה במקדש אריפתא
לפקדש אחמרא. מוס'
הר"ש. ג. לברכת
המוציא. שם. ד. דאע"ג
דהוה חמר מדינה מכל
מקום אין עליו שם יין
דגבי וזכיה כתיב וזכור
כיון לבנות. מוס' י"ט. א. לקמן
ק. שאין מקדשין אלא על
היין הראוי לנטך ע"ג
הסודה. דקדוש אפטר
בפת. חי' הר"ן לקמן ק.
ה. צדיקים צצבם לא
כיש. מוס' הר"ש.
ו. ה"ן דאין זה דבר מנונה
כ"כ. שם.

